

1- Mezhepsizlik aklın iflasıdır!

Bir Müslümanın Kur'an'ı kabul edip, Kur'an'ın açıkça emrettiği sünneti, icmayı ve kıyas gibi temel kaynakları reddetmesi, büyük bir çelişkidir. Çünkü hem Kur'an'ı kabul edeceksin hem de kuranın emrettiği peygamberi örnek almayı, onun izinden gitmeyi reddedeceksin hem Kur'an'ı kabul edeceksin hem de müminlerin yolu olan icma'dan sapacaksın. Sonra da Kur'an'ı o minik aklınla yorumlayıp mezhepleri küçümseyip, kendini müçtehitlerden üstün görme hadsizliğini göstereceksin. Bu apaçık bir sapmadır.

Bakınız 1400 seneden beri milyonlarca Müslüman; evliyalar, kutuplar, müfessirler, muhaddisler ve büyük İslam alimleri bu mezheplerden birine tabi olmuş, doğru yolu bu büyük imamların çizdiği istikamette bulmuştur. Onlar onca ilimlerine rağmen kendi akıllarına güvenmemiş, içtihadı kalkışmamış, ilimde derinleşmiş bu imamların ardınca yürümeyi saadet ve selamet sebebi saymışlardır.

Ama bu kimseler kendi yetersiz bilgileriyle Kur'an'ı eline alıp hatta kuran bile değil, kendi sapık fehmine ve batıl itikadına göre yazılmış bir meali eline alıp, yıllarca süren bir ilim ve hikmet birikimi olan müctesabatı hiçe sayarak mezhepleri küçümsüyor, âdeta kendi sönük akıllarını dinin ölçüsü haline getiriyorlar. Kardeşlerim bu, sadece cehalet değil, aynı zamanda büyük bir ihanettir.

Gaflet veya ihanetlerinden dolayı şer-i delilleri kabul etmeyip mezhebin zincirinden başlarını çıkaran bu bedbahtlar, maalesef Müslümanların zihinlerini de fazlasıyla karıştırmışlardır. Çünkü zemin onlar için münbittir. Cehalet toprağına kendi sapık fikirlerini ekmektedirler. Fikirlerinin aslında hiçbir kuvveti yoktur tek avantajları bu ümmetin cehaletidir. Şimdi hem onların sorularına cevap verecek hem de Niçin bir mezhebe tabi olmak gerektiğini, mezheplerin arasındaki ihtilafın sebeplerini, içtihadın ne olduğunu, müçtehitlerin tabakalarını ve mezheplerle alakalı pek çok sorunun cevabını vereceğiz. Yardım ve inayet Allah'tandır.

BİR MEZHEBE BAĞLANMANIN LÜZUMUNA DAİR AKLİ DELİLLER

Bugün öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, herkes her şeyin uzmanı gibi konuşuyor. Bir doktorun reçetesine karışamayan, bir mimarın çizimine dokunamayan nice insan, söz konusu din olunca, "Ben Kur'an'dan anlarım, bana mezhep lazım değil" diyebiliyor. Her bilgi bir rehber ister. Ve her ilim bir üstat ister. Hâlbuki din; sadece bilgi değil, ilim, anlayış ve derin bir feraset ister. İşte bu ilim denizinde boğulmadan yüzmek isteyen, vahyin nuru altında yol bulmak isteyen bir mümine, mezhepler bazen bir pusula olur, bazen bir rota, bazen de rehber olur. Bugün, bir mezhebe bağlanmanın sadece dinî değil, aynı zamanda **aklî bir zaruret** olduğunu konuşacağız. Zira mezhepler; zannedildiği gibi kişisel görüşlerin değil, derin ilmin ve sarsılmaz bir metodun mahsulüdür.

Rabbimizin řu alemde iki farklı ayeti vardır. Birincisi; Kelam sıfatından gelen Kur'an'daki ayetler. Ve ikincisi; Kudret sıfatından gelen kâinat kitabı dediğimiz řu âlemde yaratılan ayetlerdir. Bir sinekten, ta yıldızlara kadar ve bir kelebekten tutun ta galaksilere kadar her şey, bu ikinci kitap olan "kâinat kitabının" birer ayetidir. Bizler bu ikinci kitap olan kâinattaki ayetleri kendi aklımızla tam manasıyla anlayamamakta ve kâinat kitabını ders verecek muallimlere ihtiyaç duymaktayız. Ama iş birinci kitap olan kuranda ki ayetler olunca herkes alim oluyor herkes müçtehit kesiliyor.

Bir konuda derin bilgi sahibi olmayan biri, sadece yüzeyde olanı görür; ama o alanın uzmanı, derinlikleri ve hakikatleri fark eder.

Örneğin, astronomi bilmeyen biri güneşi küçük bir top zannederken, bir astronom onun dünyanın 1.300.000 katı büyüklüğünde olduğunu bilir. Tıp bilmeyen biri kana sadece kırmızı bir sıvı olarak bakar; ama bir doktor, kandaki alyuvarları, akyuvarları ve birçok karmaşık sistemi görür. Mühendislik bilmeyen biri bir nehirde sadece akan suyu görür; oysa bir mühendis o suyun arkasındaki enerji potansiyelini, barajları fark eder. Botanik bilmeyen biri bir çiçeğin sadece görüntüsüne hayran kalırken, bir botanikçi o çiçekteki yaratılış sırlarını görür, onunla ilgili bilimsel veriler ortaya koyar.

Tüm bu örneklerin ortak noktası şudur: Bizler, kâinatta gördüğümüz ayetleri doğru anlamak için mutlaka o alanda uzman kişilere başvuruyoruz. Onların ilmine güveniyor, kendi gözlemimizle yetinmiyoruz.

Ne kadar gariptir ki, insanlar en basit meselelerde bile uzman rehber ararken, dini anlama gibi hayatın en büyük ve en önemli işinde rehbersiz hareket edebileceğini zannediyorlar.

İşte aynı şekilde, Kur'an-ı Kerim gibi Allah'ın kelam sıfatından gelen ilahi kitabı da sadece kendi aklımız ve sınırlı bilgimizle anlamaya çalışmak doğru değildir. Çünkü Kur'an, çok derin anlamlar, incelikler ve hükümler içerir. Bu yüzden onu en doğru şekilde anlayabilmek için, bu işin uzmanı olan müçtehit âlimlere ve mezhep imamlarına başvurmak gerekir.

Peki şimdi soralım:

Bir nehrin debisini öğrenmek için mühendise, bir çiçeğin yapısını anlamak için botanikçiye, gökyüzündeki yıldızlar için astronomiye başvuran insan, Kur'an gibi semavî ve derin bir kitabı anlamak için neden kendi nefsinin rehber ediniyor?

Hem, Allah'ın ayetlerini yorumlamak, bir nehrin akışını yorumlamaktan daha mı kolaydır?

"Ben Kur'an'dan kendi hükmümü çıkarırım, mezhep imamları da insan neticede..." diyen birinin hali, aynen şuna benzer:

"İlaçlar bitkilerden yapılmış. O zaman ne eczanesi kardeşim, ben dağa çıkar otumu kendim toplarım" diyen adama benzer. Sonuç? Şifa yerine zarar. Çünkü ilaç yapmak bilgi, tecrübe ve denge ister! o ot bazen ilaçtır, bazen zehir. Eğer uzman değilsen, şifa niyetiyle başladığın yolda, kendi elinle kendini zehirlersin. Ve senin gibi bir ahmağa inananları da

perişan edersin.

Kur'an ve hadislerde her derde deva vardır, evet; ama nasıl kullanılacağını bilmezsen fayda yerine zarar verirsin. Mezhep âlimleri bu dozları bilen eczacılar gibidir. Bu ilaçları doğru kullanmak için işin ehli olan müçtehit âlimlere yani mezhep imamlarına başvurmak gerekir. Çünkü bu ilim onlara verilmiştir. Mezhepleri bir kenara bırakıp kendi kafasına göre hüküm çıkarmaya çalışan kişi, dağa çıkıp rastgele ot toplayarak ilaç yapmaya çalışan birine benzer; fayda yerine zarar verir.

Veya eline geçirdiği bir haritayla bilmediğin bir şehre gitmek için karışık yollarda ilerlemeye çalışan adama benzer. Elinde harita var ama yollar karışık. Ne yaparsın? Navigasyonu açarsın. Mezhepler de din yolculuğundaki navigasyon gibidir. Yollar ne kadar karışık olursa olsun en kısa yoldan seni menziline ulaştırır. İşte ben Kur'an'dan kendi hükmümü çıkarırım, mezhep imamlarının rehberliğine ihtiyacım yok diyen kimse de rehbersiz navigasyonsuz yolculuk yaparak divaneler gibi o yollarda kaybolan kimse gibidir. Hem sapar hem de kendine tabi olanları saptırır.

Veya şöyle düşünün bir uçağa bindiniz. Pilot koltuğundaki biri "Ben uçmayı YouTube'dan öğrendim" diyor. Binmek ister misin? Binmezsin. İşte kendi kafasından hüküm çıkaran da tıpkı böyle bir pilottur. Mezhep imamları ise hem ehliyetli hem tecrübeli gerçek kaptanlardır. Hakikatin semasında güvenle uçarsın yoksa hem kendini hem sana inananları felakete yuvarlarsın.

Veya elinde malzeme var: tuğla, çimento, demir... Bir bina yapacaksın. "Malzeme var ben kendim yaparım" diyor musun? Diyenleri gördük en ufak sarsıntıda yıkılıp gittiler. Ne ararsın bir mimar, bir mühendis, bir usta ararsın. Eğer bunlar olmadan yaparsan bina ya eğri olur ya da ilk sarsıntıda çöker. Kur'an ve hadis de malzeme gibidir. Malzemeyi gören hiçbir ehliyeti olmadan bir şeyler dikmeye çalışıyor. Kuran bile değil ya!! mealler üzerinden din inşa etmeye çalışanların Kur'an'dan ne kadar uzak oldukları aşikardır. Sağlam bir din binası kurmak için mimara, mühendise ve ustaya ihtiyaç vardır. İşte mezhep imamları bu işin mimarı, mühendisi ve ustalarıdır. Eğer onlara uymazsan hem kendini hem sana inananları o bozuk fikirlerin yıkıntı enkazında perişan edersin.

Her meselede uzman arayan insanın, Kur'an gibi derin ve kapsamlı bir kitabı kendi başına anlayabileceğini zannetmesi gerçekten şaşılacak bir durumdur.

Mesela gökyüzü sayfasında yazılan güneş, ay, yıldızlar ve galaksiler gibi ayetler için gök bilimcilerine başvuruyor ve merak ettiklerimizi onlardan öğreniyoruz. Yoksa teleskopu elimize alarak incelemeye başlamıyoruz ve zannımızla hükmetmiyoruz. Aynı şekilde, bir insan Kur'an'ı böyle yüzünden okuyunca sadece harfleri görür. Ama bir âlim o ayetin hükmünü, manasını, bağlamını, hadislerle bağlantısını, Arapçanın inceliklerini bilir ve doğru bir sonuca ulaşır. Nasıl ki dünyadaki her işte bir uzmana, bir rehberine ihtiyaç duyuyorsak; en büyük iş olan dini anlamakta rehbersiz hareket etmek, akıl kârı olabilir mi? Bir insanın bir şu

gökyüzü sayfasında yazılan güneşleri ayları yıldızları anlamada, bir uzmana, bir rehber ihtiyaç duyarken Allah'ın dinini anlamada bir rehber ihtiyaç duymadığını düşünmesi ne büyük bir çelişkidir!

Şimdi bu insanlara soruyoruz hastalandığınız zaman niçin doktora gidiyorsunuz. Çünkü sizde biliyorsunuz ki konu tıp olunca söz sahibi o alandaki bir uzman ve doktordur. O alandan olmayan en büyük bir mühendisin sözü, en küçük bir doktorun sözüne tercih edilmez. Hastalandığında internetten semptomlara bakarak kendi kendine teşhis koymaya çalışabilirsin ama gerçekten iyileşmek için bir doktora gitmen gerekir. Kur'an ve sünneti anlamak da böyledir. Ayetleri herkes okuyabilir ama doğru teşhis ve hüküm için uzman âlimlere danışmak şarttır. İşte mezhep imamları bu işin "doktorlarıdır". Demek 4 mezhebi bir kenara bırakarak kendi bulduğu ile hükmeden kimse, misalimizde ki adam gibi sağdan soldan aldığı bilgilerle doktorculuk oynayan adama benzer. Artık bu haliyle topluma ne kadar zarar verdiğini siz düşünün.

Bazı kişiler şöyle diyebilir: "Ben de âlimim, neden içtihat yapamayayım?"

Cevap basit: Sinek de uçar, kartal da. Ama biri camdan çıkar, diğeri göğe yükselir.

Buğday da yeşerir, meşe ağacı da. Ama biri yerdedir bir gökte.

Damla da ışığı yansıtır, okyanusta yansıtır. İkisi bir midir?

İşte ilim de böyledir. Herkeste olabilir, ama her ilim sahibi müctehid olamaz.

İlmin bizdeki yansımasıyla o büyük imamlardaki yansıması bir midir? Biz damlaysak onlar denizdir.

İmam-ı Azam'daki ilim, bizim "bildiğim birkaç hadis var" dememizle kıyas kabul etmez.

Şöyle düşünün: İlkokulda matematik öğrenirsin ama oradan mühendis çıkmaz. Şimdi "ben mühendis oldum" diye bina yapmaya kalkarsan, o bina ilk sarsıntıda yıkılır.

Bizim yaşadığımız asır dini anlamada o asra kıyasla ilkokul seviyesindedir. Bu asırda ilim öğrenilir, hoca olunur, âlim olunur ama müctehid olunmaz. Çünkü o seviye artık yok. O dönem, istisnai bir dönemdi. Bu asrın ilkokulu müctehid yetiştirmeye elverişli değildir.

Müctehid âlimlerin nasıl emsalsiz bir yeteneğe sahip olduklarını ve onlara yetişmenin asla mümkün olmadığı bahsini, yeri geldiğinde izah edeceğimiz için şimdilik oraya girmiyoruz.

Cevabı aldık dimi; biz bir damlayız üstümüzde ilmin parıltıları gözükmünc kendimizi umman zannediyoruz. Demek asıl sorun haddini bilmemekte. Rabbimiz haddini bilenlerden eylesin.